

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

טו א מיי פ"א מה"ל
מאכלות אסורות ה"ל
ז סמג לאוין קלו טו"ש"ע
י"ד סמג י"ג סעיף ב'
טז ב מיי פט"ו מהלכות
מעשה הקדשות
ה"ל:ג'
יז ג מיי פ"ד מהלכות
צבירות ה"ל ד טו"ש"ע
י"ד ק"י ש"ע סעיף א'
יח ד מיי ש"ס ה"ל טו
טו"ש"ע ש"ס סעי' ב'
י"ב ה מיי ש"ס טו"ש"ע ש"ס
סעיף ג'

שיטה מקובצת

[א] טעמא דנפשיה קאמר.
ג"כ ע"י תוס' תמורה דף
י"א:

רבינו גרשום

קלוט במעי פרה ליתסר.
כלומר השתא אמרות
בעינא פרסות וליכא: נתא
דבי ר' ישמעאל ב' בן
רבי שמעון בן יוחאי
פרסה בבהמה כן כלומר
כתיב כל מפרסת פרסה
וגו' ולבסוף כתיב תאכלו
דאפי' מצא בתוכו שאין לו
אלא פרסה תאכלו: לעולם
כדאמרין מעיקרא כלומר
בהמה בבהמה תאכלו: מי
אית להו האי סברא דהוא
אובר רגלה של זו עולה
דהא כולה עולה. הא
כיגד תמכר לצורכי עולות
לא כולה לצורכי עולות
אלא דמי אבר שבה: אלא
לאו לר' שמעון כלומר
דרכי שמעון סבר רגלה
של זו עולה תהא כולה
עולה וסבירא ליה דהאומר
תהא רגלה של זו משרה
אין כולה תמורה וא"ל
ר' יוסי כמה דסבירא
לך לענין עולה למה
לא סבירא לך לענין
תמורה בכלל דהוא לא
סבירא ליה לענין תמורה
וטעמא מאי דתמורה אינה
נוהגת באברים (א) לא ר'
יוסי טעמא דנפשיה קאמר
כלומר שם דסבירא לי
עולה נוהגת באברים
כן תמורה נוהגת באברין
והאומר רגלה של זו תהא
תמורה תחתיה תהא כולה
תמורה תחתיה: המבכרת
המקשה לילד מחתך אבר
אבר כי כלומר המבכרת
לעובד לילד והוציא
עובר את ידו מחתך אותה
ישראל ומשליך לבלבו
דכיון דלא יצא ראשו או
רובו לא חל עליה קדושת
כבוד נפטרה מן הבכורה
לכשתלד פעם אחת אין
חשוב האחרון כבוד:
איתמר יצא שלישי ומכור
לעובד כוכבים ישראל
מכור לעובד כוכבים לפי
שאהא שלא יצא מתחלה
רובו וחזר ויצא שלישי
אחר ה"ו רובו: רב הונא
לטעמיה דאמר למפרע
הוא קדוש. כלומר הבכור
כשהוא קדוש מתחלתו
חשבין הקדושה והאי נמי
מתחלתו חשבין ליה וכיון
דהחילו לא יצא דרך רחם
לא חל קדושה עליה:
וצריכי דאי אשמעינן הוא
כו'. כלומר אי אשמעינן
ביצא שלישי ומכור לעובד
כוכבים בהא אמר רב הונא
למפרע קדוש דאי אמר
מכאן ולהבא קדוש אתי
דובין שפיר זבין אבל
ביצא שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם דאי אמר לקולא הוא אימא מודי ליה רבא

תמכר לצורכי עולות.

לא דמי לבהמה של צ' שותפים והקדיש
חליה וחזר ולקחה והקדיש חליה דאמרין צפ"ק דקדושין
(דף טז.) דקדושה ואינה קריינה דחשיבה דחיה מעיקרא דהתם לא הוה
צידו להקדישה כולה מתחלה אבל הכא כשהקדיש רגלה היה יכול
להקדישה כולה: **יצא** רובו הרי זה
יביר. אע"ג דתנן צפרק כל פסולי
המוקדשין (בבב"ב דף טז.) דצ"ה
ממירין למנות עובד כוכבים על
הצבור הכא מודו דאסור למכור לעובד
כוכבים דהא מוקמינן לה התם כר"ע
ושמעין ליה לר"ע צפרק טבול יוס
(זבחים דף קג.) דלמר מדכריו למדנו
שהשומט את הצבור ונמצא טרפה
שיאותו הטהנים בעגורו משמע דבשר
אסור בהנאה והיינו טעמא דהיכא
דשרי לישראל הוא דליתקש לצדי ואיל
ושרי אפי' לעובדי כוכבים: **רב**
הונא אמר קדוש קביר למפרע
הוא קדוש. הא דלמר רב יהודה
צפ"ל כל פסולי המוקדשין (בבב"ב לה.)
דמומר להטיל מוס בצבור קודם שילא
לאויר העולם ונפרש גדילא באזניה
אימנא דשיפוטמיה אבל אימנא באזניה
לא דחיישין כי חזי ליה לאזניה שמא
יאל רוב הראש וחזר אלל בגדי אין
לחוש דמתוך דאזניו גדולות דרכו לנאלת
במיעוט הראש והיינו דלא כרב הונא
דלדידיה כיון דלמפרע קדוש אפי' לא
יאל רוב הראש אסור להטיל צו מוס
דכשיאל אח"כ הרוב איננלי מילתא
למפרע קדוש הוה כדאמר' הכא גבי
מכירה ומיהו איכא לאוקמי האי דרב
יהודה אליצא דרב הונא ומכי חזי לאזנו
דגדילא צפנים שרי להטיל צו מוס
דאכתי לא יאל כלל אבל אימנא איכא
למיחש מכי חזי לאזניה צפנים שכבר
יאל רוב הראש וחזר וסוגיא דריש
כיגד מערימין (תמורה דף טז.) דמוקי
דרב יהודה צומן הוה דלא חזי להקרב
ופריך מאי למימנא ומשני מהו דמימנא
נגזור אטו דלמא נפק רוב הראש
היאל סוגיא דלא כרב הונא דלרב
הונא במיעוט ראשו נמי איכא אסור
וכן הא דל"ל (א) רב עמרם לרב ששת
אמר על הצבור עס יליאת רובו יאל
היאל עולה הוא או צבור הוה היאל
נמי דלא כרב הונא דמשמע דפשיטא
ליה דקודם יליאת רובו יכול להפקיע
ממנו קדושת צבור אס לא נחלק בין
מכירה לעובד כוכבים להקין:

בעינא פרסות וליכא אלא מעתה קלוט

במעי פרה ליתסר הא תנא דבי ר' ישמעאל
כרבי שמעון בן יוחי ופרסה בבהמה
תאכלו רב שימי בר אשי אמר לעולם
כדקאמרת מעיקרא ודקא קשיא לך אין
ממירין הא מני רבי שמעון היא דמקיש
תמורה למעשר מה מעשר אינו נוהג
באברים ועוברים אף תמורה אינה נוהגת
באברים ועוברים ומנא תימרא (ב) דתנן
אמר רבי יוסי והלא במוקדשים האומר
רגלה של זו עולה כולה עולה אף א'
כשיאמר רגל של זו תחת זו תהא כולה תמורה
תחתיה למאן קא מהדר ליה אילימא לרבי
מאיר ורבי יהודה מי אית להו האי סברא
והתניא יכול האומר רגלה של זו עולה
תהא כולה עולה תלמוד לומר ככל אשר
יתן ממנו לה' יהיה קדוש ממנו קדוש ולא
כולו קדוש יכול תצא לחולין תלמוד לומר
יהיה בהוייתה תהא כולה תמכר
לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר
שבה דברי רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי
ורבי שמעון אומרים מנין לאומר רגלה
של זו עולה תהא כולה עולה תלמוד לומר
יהיה לרבות את כולה למאן אי לרבי מאיר
ורבי יהודה מי אית להו האי סברא אלא
לאו לרבי שמעון לא רבי יוסי (א) טעמא
דנפשיה קאמר: **מתני'** המבכרת המקשה
לילד מחתך אבר אבר ומשליך לבלבים יצא
רובו הרי זה יקבר ונפטרת מן הבכורה:
גמ' אתמר יצא שלישי ומכור לעובד כוכבים
וחזר ויצא שלישי אחר רב הונא אמר יקדוש
רבה אמר אינו קדוש רב הונא אמר קדוש
קסבר למפרע קדוש וכיון דנפק ליה רוביה
איננלי מילתא למפרע דמעיקרא הוה קדוש
ומאי דובין לא כלום זבין רבה אמר אינו
קדוש קסבר מכאן ולהבא קדוש ומאי דובין
שפיר זבין ואודו למעמיהו דאתמר יצא
שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם
רב הונא אמר אינו קדוש רבה אמר
קדוש רב הונא אמר אינו קדוש רב הונא
למעמיה דאמר למפרע קדוש ורובא קמא
ליתיה ברחם רבה אמר קדוש רבה אמר מכאן ולהבא
קדוש ורובא דרך רחם נפיק וצריכא בהא כהא קאמר
רב הונא משום דלקולא אבל בהך דלחומרא אימא מודי ליה רבא
ואי

בעינא פרסות.

צדמה דהכי משמע שמי פרסות ומעלת גרה
הנמצאת צדמה תאכלו: קלוט במעי פרה ליתסר
לעיל (דף טז.) דשרי אפי' לר"ש: **תנא דבי ר' ישמעאל כר"ש.** מנינו
משנת מדרשו של ר' ישמעאל כתלמידיו של ר"ש בן יוחי: **פרסה**
צדמה תאכלו. קרא כתיב פרסה
וכתיב פרסות איזה שתמצא או פרסה
צדמה או פרסות אבל יונה אינה לא
פרסה ולא פרסות: **דדאמרן מעיקרא.**
דעובר איקרי צדמה: ר"ש היא.
טעמא לאו משום דעובר לאו צדמה אלא
משום דמקיש תמורה למעשר במסכת
תמורה צפ"ק [יג.] דתנן אמר ר"ש והלא
מעשר בכלל כל הקדשים היה ולמה יאל
דכתיב כל מעשר צפרק ואלן וגו' לא
יצקר בין עובד לרע ולא ימירנו ולמה
יאל להקיש מה מעשר קרבן יחיד יאל
קרבן צבור ומה מעשר קדשי מזבח יאלו
מה מעשר אינו בעוצרין ואצריין דבעיין
יעבור תחת השבט (ויקרא טז.) אף
תמורה. אבל למאן דלא מקיש ממירין
דעובר איקרי צדמה: **ומנא תימרא.**
דהא אין ממירין ר"ש היא: דתנן. צסיפא
דידה דפליג ר' יוסי עלה ואמר ממירין
מפרש טעמא והלא צדמה צדמה
הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה
עולה כו' שמע מינה מדקאמר והלא
במוקדשין דלרבי שמעון מהדר והלא
במוקדשין אתה מודה דהאומר רגלה
של זו כו' כדלקמן ויזא אתה חלוק עלי
דאי ס"ד מ"ק אין ממירין ר"מ היא
כשאר סתם משנה: **מי אית להו האי**
סברא. במוקדשין כולה עולה דמימנא
להו רבי יוסי והלא במוקדשין צדמה
מודים לי והתניא כו': **יכול תהא יואל**
לחולין. צפדיין שיפדה אותו אבר:
סמך. צדמה זו ללרבי עולות ודמיה
חולין: **חזן מרמי אוטו אבר.** וממנו
לא יטול הדמים לפי שאינו שלו. וצתמורה
פריך והא קמיימי אותו שקנאה עולה
מחוסרת אבר אסו היה מחוייב עולה:
יהי לרבוט אסו כולה. דה"ל למיכנס
כל אשר יתן ממנו לה' קדש ומדכתיב
יהיה ריבויא הוא דלפי' לא נתן לה'
אלא ממנו דהיינו מקתפה יהיה קדש
כולה: אלא לאו. ת"ק ר"ש היא וכיון
דשמעת ליה בעלמא דמקיש תמורה
למעשר טעמא צדא נמי משום הקישא
הוא: לא ר' יוסי **טעמא דנפשיה קאמר.**
מהא לא תימא דת"ק ר"ש היא דלעולם
אימא לך דר"מ היא או ר' יהודה דלא
שמעיין להו דמקשו וטעמיהו צדא
משום דלצריים ועוצרין לאו צדמה
מיקרו ודקשיא לך היכי מני ר' יוסי
למימר לר' מאיר והלא במוקדשים כו'
במוקדשים אתה מודה לי אלא ה"ק ליה

(א) תמורה י. לקמן קלא.
קדושין דף ז. (ב) תמורה
יא: ערכין ד; (ג) ויקרא
כז. (ד) ובעל המאור ז"ל
כתב לו לא נראה זה הקשת
תמורה למעשר אלא הקשת
כל הקדשים למעשר והקשת
תמורה למעשר לר' שמעון
נפקא מדתנן ר"ש אומר
אין ממירין אלא אחד כאלה
שלאמר ויהי הוא וממורו
מה הוא יחיד אף ממורו
יחידה ופירש מה הוא יחיד
דכרנה דלמר יאלו עיני
בעשירי וקראן עשירי עשירי
ואחד עשר מעורבין זה זה
ומניל דבכרמא גבי מעשר
מה הוא יחיד אף טעמו
מוחזקת וכל הקדשים אוקשו
למעשר עב"ל (ה) ויקרא יא:
(ו) צפ"ק: (ז) צדמה (ז) ויש
מוק' בבב"ב: (ח) ד"ה ספק
[ממ"ל] (ח) [תמורה כה].

תורה אור השלם

1. וכל בהמה מפרסת
פרסה וישמעת ששע שתי
פרסות מעלת גרה
בבהמה אותה תאכלו:
דברים יד ו
2. ואם בהמה אשר
יקרבו מפנה קרבן לר' יוסי
כל אשר יתן מפנה לר' יוסי
יקרא כו' ט

גליון הש"ס

גמ' טעמא דנפשיה
קאמר. וה"ל סמך דף
סד ע"ב ע"ש צדמה ד"ה
והלא ככ:

הגהות מהר"ב

א' גמ' דתנן וכו' אף
בשאר רגל וכו' תל"ל:

מוסף רש"י

והלא במוקדשים.
כלומר צדמה הקדש
כשמתקדשו (תמורה י. וקמן
קלה.) ת"ל יהיה. יהי
קדש יהוא אבר וכיון
דהוא אבר הוה קדוש
מו לא מני למשחט יהוא
צדמה לשם חולין אלא
תמכר כולה חזן ממני
אוטו אבר שבה. דמי אוטו
אבר לא יטול אבר הקדשו
ואיני יכול למכור (תמורה
יא.) דמיה חולין. דהא
לא אקדש גופה (ערכין
ה.) חזן מרמי אבר
שבה. שלא יקבל דמה
כיון דתחתיה לה קדושת
הגוף אינו ראוי למוכרה
ואם מכרה אינה מוכרה
שהרי עולמו היא וכיון
דלא נפקא לחולין דתמורה
היא אין קדושה תלה על
משנת האבר הלך אינה
מכורה. וא"ל נמצא לוקח
זה מקריב עולה תמרה
אבר שאין אבר זה שלו,
הא פריש לה צפ"ק
דממורה (יא.) ומשנין לה
כגון דלמר הרי עלי עולה
צדמה (שם).

(א) נראה דל"ל דתמורה אינה נוהגת באברים משום דליתקש למעשר.

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

בו א מיי פ"ב מהלכות
שאר אבות הטומאה
ה"ב:
בב ב מיי פ"א ע"ש הלכה
ג:

שיטה מקובצת

[א] בהמה שמת עוברת.
ג"כ ע"י רש"י ותוס'
בכורות כ"ב ע"א ד"ה
עד:

רבינו גרשום

והשיט הרועה את ידו.
בבית הרחם: ונגע בו.
במעי אמו. אם הועילה
לו אמו להתירו באכילה.
בשחיטת אמו לא תעיל
לו מחיים בשאמו בחיים
טמאה מחיים כך לא
יהא עוברת שבתוך מעיה
[מטמא] אע"פ שמתה:
מהלכי כפים בחיה טמאתי
לך. כלומר עובר טמא
שהוא מהלכי כפים שחיה
פריסת סדוקות בחיה
טימאתי לך כלומר אף
שהאם חיה טימאתי לך:
א"א מותר קלוט במעי
א"א מותר קלוט במעי
פרה ליטמא. השתא
ארבע במהלכי כפים בחיה
כלומר לא מצית אמרת
הכי דכתיב כל הולך על
חוקן וכל הולך על כפיו
בכל החיה ההולכת על
ארבע בעיני שיחא עובר
ואם שוין כשם שהעובר
טמא כך תהא האם
טמאה: והיא מהלכי ארבע
במהלכי שמה. כלומר
דאם פרסותיה סדוקות:
אי לא דרבי יצחק היה
אמינא כוליה כו'. כלומר
הוא אמינא בנבלת חיה
דרבי יצחק: למדנו נבלת
טמאה כוליה [בדורבין]
הוא דאתא לקמן קמ"ל
דרבי יצחק: למדנו נבלת
טמאה (טמאה) [בהורוה]
שעמטמא כו'. כלומר מני
ימות מן הבהמה כדאמרין
לעיל: גם לי וכל הולך על
כפיו בכל החיה ההולכת
אפי' הולכת חיה על ארבע
טמא הוא לכס כל הנוגע
בנבלתה וגו': מהלכי כפים
בחיה הוא. כלומר צריכא
לן למידרש שעובר טמא
במעי טמאה אע"פ שהאם
בחיים וכדו' יצחק:

מאי טעמא דתנא קמא. וא"ת ומאי קצעי והא טומאה צלועה
היא ולא מטמא ו"ל דמשום דר' עקיבא מטמא לקמן (דף
עב). עובר במעי אשה אכזריך ליה הכא גבי בהמה ק"ו כדפירש
צקונטרס דאפי' ר' עקיבא מודה הכא א"נ משום דהיה לנו לטמאות
מוכל הולך על כפיו דצמון אפילו
קלוט במעי קלוטה אי לאו ק"ו והשתא
דאיכא ק"ו מוקי לה תנא קמא
לדרשא אחריית: **קלוט במעי**
פרה ליטמא. הוה מלי לשנויי דלהכי
אהני ק"ו דרב חסדא אלא דעדיפא
משני: **קלוט במעי קלוטה.** וא"ת
ומאי פריך אין הכי נמי דאליבא דר'
יוסי הגלילי קיימינן דררש' אמין צפרק
ד' וס' (צ"ק מא): גבי ובעל השור נקי
דררש' נקי מדמי ולדות ומשמע דמוקי
את להנאת עורו (א) ואס כן סבר כרבי
שמעון דלסר קלוט כשילא לאורי
העולם דנפקא מלת הגמל צפ"ק
דצרכות (דף ו: וי"ל דניחא ליה
ליישב מילתא דר' יוסי דהכא אפילו
למאן דשרי קלוט א"נ הכא איירי
צראשו וכונו דומים לאמו דאפי' ר"ש
מודה צההיא דשרי כדמוכח התם:
ס' י"ד טמאה בכלל בהמה טמאה
דארבעה. דכל חד משמע
חידוש כלומר דמתנת דחיה בכלל בהמה
שמענו שפיר איסור הרצעה ומיהו
צלאו הכי דעינין דאפי' צעופות גמרי'
הרצעה צהמתן צהמתן משצת
כדאמר' צשור שנגח את הפר' (צ"ק נ:):
ולרצנן

מתני' [א] בהמה שמת עוברת בתוך מעיה
והושיט הרועה את ידו ונגע בו בין בבהמה
טמאה בין בבהמה טהורה [טהור ר' יוסי
הגלילי אומר בטמאה טמא ובטהורה טהור:
גמ' מאי טעמא דתנא קמא אמר רב חסדא
קל וחומר אם הועילה אמו להתירו באכילה
לא תועיל לו לטהוריה מידי נבלה אשכחן
בהמה טהורה בהמה טמאה מנלן אמר קרא
י וכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה איתקש
בהמה טמאה לבהמה טהורה מה בהמה
טהורה עוברת טהור אף בהמה טמאה
עוברת טהור ור' יוסי הגלילי מאי טעמא אמר
ר' יצחק דאמר קרא וכל הולך על כפיו בכל
החיה ההולכת וגו' מהלכי כפים בחיה
טמאתי לך אלא מעתה קלוט במעי פרה
ליטמא דמהלכי כפים בחיה הוא מהלכי
כפים במהלכי ארבע והאי מהלכי ארבע
במהלכי שמה הוא פרה במעי גמל לא
טמא דמהלכי שמה במהלכי ארבע הוא
הולך וכל הולך לרבות פרה במעי גמל קלוט
במעי קלוטה ליטמא דמהלכי ארבע במהלכי
ארבע הוא להכי אהני ק"ו דרב חסדא מתקין
לה רב אחרבו בר אמי חויר במעי חזירתא לא ליטמא דמהלכי שמה
במהלכי שמה הוא א אלא אמר רב יצחק מהכא ג' נפש כי תגע
בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת
שרץ טמא וכי נבלת בהמה מטמאה ובטהורה לא מטמאה אלא
איזה זה עובר שבטמאה טמא ובטהורה טהור ומאחר דנפקא ליה מדרב
נחמן בר יצחק דרבי יצחק ל"ל אי לאו דר' יצחק הוה אמינא כוליה
לכדרבי הוא דאתא קמ"ל תניא אמר ר' יונתן נמתי לו לכן עזאי למדנו
נבלת בהמה טהורה שמתמאה ונבלת בהמה טמאה שמתמאה נבלת חיה
טמאה שמתמאה נבלת חיה טהורה לא למדנו מנין גם לי כל הולך על
כפיו בכל החיה ההולכת נמתי לו וכי נאמר וכל חיה והלא לא נאמר
אלא בכל החיה למהלכי כפים בחיה הוא דאתא גם לי ומה ישמעאל
אומר בדבר הזה נמתי לו (ב) וכי ימות מן הבהמה זו בהמה טמאה אשר
היא לכם לאכלה זו בהמה טהורה למדנו חיה בכלל בהמה ובהמה
בכלל חיה חיה טהורה בכלל בהמה טהורה חיה טמאה בכלל בהמה טמאה
בהמה

מתני' הושיט הרועה אס ידו לתוך מעיה: טהור. טעמא
דמרווייהו מפרש בגמ': **גמ' ק"ו.** כלומר אפי' לר' עקיבא דלמר
לקמן (דף עב). טומאה צלועה כגון עובר במעי אשה טמאה הכא
מודה מק"ו אס הועילה לו מחיית אמו להתירו באכילה צשחיטתה
אע"פ שהוא מת לא תועיל לו כשהיא
חיה לטהור מלטמא: **איסקא.** נבלת
טמאה לנבלת טהורה מי שאינו קרוי
נבלה צטהורה אינו קרוי צטמאה:
על כפיו. שאין פרסותיו סדוקות:
מהלכי כפים בחיה. בתוך גופה של
בהמה חיה דהיינו עובר טמא במעי
אמו: **טמאתי לך.** משום נבלה
דכתיב צסיפיה הנוגע צנבלתם יטמא:
קלוט. מת: **במעי פרה ליטמא.**
שהרי מהלכי כפים הוא: ומשני **מהלכי**
כפים צמהלכי ארבע. צעינן דהכי
כתיב הולך על כפיו צכל חמה ההולכת
על ארבע שאין לאמו אלא ד' רגלים
כגון טמאה שאין פרסותיה סדוקות:
פרה צמעי גמל. טמאה שעוברת מין
טהור: **לא טמא.** צמעי אמו דהאי
לאו מהלך על כפים הוא ור' יוסי פסיק
ותני צטמאה טמא: **קלוט צמעי**
קלוטה. ואמו טהורה היא אלא שגולד
כך: **ליטמא.** צמעי אמו ומתני' פסיק
ותני צטהורה טהור: **קל וחומר דרב**
חסדא. אס הועילה לו אמו כו': **אלא**
איזה זה. נבלה שחוקה צין נבלת
טמאה לטהורה: **זו נבלת עובר.**
דהא צנוגדה ליכא לזקומה דהא
נבלת טהורה מטמאה דכתיב [וי]'
ימות מן הבהמה אשר היא לכס וגו'
אלא צנבלת עובר מיתוקמא צצטהורי'
טהור מקל וחומר וצטמאה טמא
דליכא קל וחומר דקס ליה ממילא
צטומאת נבלת מאחר שמת ולא
דרש' היקשא: **אי לאו דר' יצחק הוה**
אמינא כוליה האי קרא לכדרבי אסא.
דאמר' לקמן (דף עב). אקרא אני
חיה צהמה למה נאמרה כו' ועובר
טמאה דטהור תיפוק לן מהיקשא
דלעיל ואע"ג דרבי מצהמה טמאה
נפקא ודרב נחמן תיפוק מחיה הא
קיימא לן (שעשות דף יט). פרשה
שנאמרה ונשנית מפני חידוש אחד
נשנית השתא דכתיב כל הולך על
כפיו דאפקנא מהיקשא דלא נקטי'
דרש' מצנבלת חיה טמאה ואמרין
לדרש' אתא לתמוי עובר: הכי

גרסי' **תניא אמר ר' יונתן נמתי לו לכן עזאי.** (ב) נמתי אמרתי למדנו כו' דכתיב או צנבלת חיה טמאה או צנבלת בהמה טמאה וכתבי
וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכס לאכלה הרי חיה טמאה ובהמה טמאה ובהמה טהורה אצל נבלת חיה טהורה לא למדנו שטמא ומנין:
צכל חיה. להציא חיה טהורה וכתבי צסיפיה הנוגע צנבלתם יטמא: **למהלכי כפים בחיה.** עובר טמא צמעי אמו כדאמרין: **נמתי לו**
וכי ימוס מן הבהמה וגו'. וכיון דפרט לך צהמה טהורה וטמאה הרי חיה טהורה צכלל לפי שלמדנו צמקום אחר חיה צכלל צהמה ובהמה
צכלל חיה כדאמרין לקמן ומעתה תהא לך חיה טהורה צכלל צהמה טהורה אס תצטרך ללמוד חיה טהורה מצהמה טהורה כלום:
וחיה טמאה צכלל צהמה טמאה. לכשתצטרך. ולקמן [עב]. מפרש למאי הלכתא. וסידרה ה"ג **ולמדנו חיה צכלל צהמה ובהמה צכלל חיה חיה**
טהורה צכלל צהמה טהורה חיה טמאה צכלל צהמה טמאה צכלל חיה טהורה: (א) **חצל על צן**
עזאי. הפסד חצולה היא צעולם תלמיד ותיק כמותי אני צן עזאי שלא שמשתי את ר' ישמעאל. כל חצולה" שצש"ס לשון חצולה והפסד הוא כמו
(סנהדרין דף עט): חצל על שמש גדול שאצד מן העולם גבי נחש: **זאת הבהמה אשר תאכלו.** ומפרש צתריה איל וצבי אלמא חיה צכלל
בהמה: **זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה.** והכי משמע מכל הבהמה אכול את המפרסת ומעיקרא
מתחיל לאשתעווי צחיה זאת החיה אשר תאכלו ומפרש סימני צהמה דקאמר מכל הבהמה כל מפרסת אלמא צהמה צכלל חיה ומעתה
תלמוד לכל הצריך לך: **חיה טהורה צכלל צהמה טהורה כו'.** והשתא מפרש לארבעה צבי דמתניתא לתמוי ניצעי להו: **חיה טהורה**
צכלל צהמה טהורה לסימני. שלא מצינו מפורשים אלא צהמה דכתיב (ב) צויקרא כל צהמה מפרסת פרסה (א) וצמשנה תורה (ד)
מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה סימנין אבהמה קיימי וצחיה לא ידעינן אלא משום דאשכחן חיה צכלל צהמה כדלעיל
זאת הבהמה ומפרש איל וצבי ויחמור. והוא הדין נמי דאצטרך לן חיה טהורה צכלל צהמה טהורה לטומאת נבלת כדבעינן לעיל נבלת
חיה טהורה לא למדנו ונפקא לן מצהמה טהורה ולהרצעה נמי אצטרך דהא הרצעת כלאים צהמה כתיב ולא צחיה אלא חדה מיייהו נקט:
ה"ג **חיה טמאה צכלל צהמה טמאה להרצעה.** וכדפרשי' דהרצעה צהמה כתיבא ומשמע צין טמאה וצין טהורה וציה מצהמה נפקא. והוא
הדין נמי דחיה טהורה להרצעה צכלל צהמה טהורה אלא צכלל צהמה מפרש חדה מילתא לאשמעינן דמכילהו איכא למיץף:
צהמה

[א] [עין מוס' צבורות כב.
ד"ה עד,] (ב) [לקמן ע"א].
גבי הילקוט אינו וכו'ל
דהא דרשא זו צהמה טמאה
לא שייכא כלל הכא. ועי'
רש"א, (ד) צס"א: נקיש,
(ה) מכאן שיון לך ע"א,
(ו) צס"א: חבל, (ז) (ז"ל
מגשה מורה ד', (ח) (ז"ל
ובויקרא י"א, (ט) עין ר"מ,
(י) עין רש"א, (יא) שיון
לך ע"א.]

תורה אור השלם

1. ובי ימות מן הבהמה
אשר היא לכם לאכלה
הנגע בנבלתה יטמא עד
הערב: ויקרא יא לט
2. וכל הולך על כפיו
בכל החיה ההולכת על
ארבע טמאים הם לכם
כל הנגע בנבלתם יטמא
עד הערב: ויקרא יא כו
3. או נפש אשר תגע
בכל דבר טמא או
בנבלת חיה טמאה או
בנבלת בהמה טמאה או
בנבלת שרץ טמא ונעלם
מפניו ודוא טמא ואשם:
ויקרא ב ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה קלוט וכו'
דניחא ליה ליישב. ענין זה
מכנו מוס' שעשות דף ג'
ע"כ ד"ה א"ה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג כו'
נמתי אמרתי. ענין זה
בזכרים דף מה ע"כ
צממני:

הגהות מהר"ב

[א] גמ' אלא אמר רב נחמן
גבי יצחק מהכא נפש אשר
על דבר טמא וכו'
כ"ל והוא צפ' ויקרא ה'
ב' ודלא כמשע נטעמ על
פס"ה ז:

(א) וְלַעֲלֵל נַט. לקמן פד. נדרים פא. טור לה: וְזִמְתִּים קָטוּ: כִּי"ק ח: נדל: א. שְׂבוּעוֹת 1. עַל וְלַעֲלֵל ע: 2. א. מֵהַ כַּהֲ. (כריתות 1: כבורות מ.), (ד) עַיִן תּוֹסֵפוֹת כְּבוֹרוֹת כַּב. ד"ה עזר, 5. כבורות כג. 6. מִיֵּד 1. 7. 8. נִשְׁלֹת רַפְיָא ופ"ד מ"ז טור נדל, 1. 9. כ"ה, (ח) וַיִּקְרָא 1. 10. גַּם הָ, 11. כ"ה, 12. שְׁלֵל דַּמְנָן.

תורה אור השלם

1. זאת הבהמה אשר תאכלו שור שיה בשבים ושה וצבים איל רצבי וַחֲמוֹר וְאֶקוּ וַיִּדְשֵׁן וַחֲמוֹר: דברים ד, ה. 2. דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה אשר על הארץ: ויקרא יא ב. 3. והאכל מנבלתה יבסם בגדיו וטמא עד הקרב והבשא את נבלתה יבסם בגדיו וטמא עד הקרב: ויקרא יא מ

ג'יון הש"ס

תוב' ד"ה והאשה בו לאור הקיבל. עיין גר"ש ע"י משנה ה':

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מי לא עסקין וכו' דמגע בית הספרים. כ"ג פי' ופקא מינה לבי טענות כשפירשיי עסקתו עני בדרך זה בסופו:

מוסף רש"י

חיה טהורה בכלל בהמה טהורה לסימנים. שאין סימני מיה מפורשת אלא בזהמה כתיב כל בהמה מפרסת פרסה (קמ"ט פד.). אקרא אני חיה. בקרבן עולה ויורד כתיב או צנבלת חיה טמאה או צנבלת בהמה טמאה, ודי אם הייתי קורא צנבלת חיה טמאה שכתב ראשון ולא הייתי כותב לחור ולמכור בהמה, הרי כתיב בהמה ככלל חיה, שנאמר ואת חיה אשר תאכלו ואתם ליה כל בהמה מפרסת פרסה (שבוטות 1.). ונאמר להלן בהמה טמאה. צאול קדשים בטומאת הגוף כלו את הדין ופעם יי מגע ככל טמא טומאת אדם או צנבלת טמאה ואלו מכשר זבח השלמים (שם). חיה אשר תאכלו ואתם ליה כל בהמה טמאה כתיב טהורין (נדח כג. ויב"ד) בכורות (ח. תשב לגבה. י"ד טמאים וס"ו טהורין (שם). לזכר ולנקבה. לחומרא. ימי טומאה דנקבה שבעים ימי טהרה כלים לטוף ארבעים יום סוכר ולא פי' נקבה (נדח כג.) ללא יהא לה אלא לבי ימי טהרה (בכורות 10.). שטומאה בלועה. כנגלי חיים (קמון קכז.) אינה בטמאה. לא מגע ולא נמשא (נדח כח.) טומאה חמורה. דהיינו משא, לגר. עם שהיא ראויה לחילת גר מושב, אכל אס קריאה ואינה ראויה לגר מו לא מטמאה נמשא אכל טומאה קלה של מגע מטמא עד שמפסל מחילת כלב (בכורות כג.).

בהמה טמאה צלל חיה טמאה לנדרבי גרסינן: **אקרא אני חיה**. לגבי קרבן עולה ויורד או צנבלת חיה טמאה או צנבלת בהמה טמאה (ויקרא ה) ודי היה לי בקריאת חיה ויודע אני שהבהמה צלל חיה בהמה למה נאמרה: **נאמר לאן בהמה טמאה ונאמר**. בטמא שאכל את הקדש צפרשת⁽¹⁾ (אמור אל הכהנים) [15] ונפש כי תגע צלל טמא בטומאת אדם או צנבלת טמאה: **מה להלן בטומאת קדש**. כלומר בטמא שאכל את הקדש: **אף**. קרבן עולה ויורד דכתיב או נפש אשר תגע וגו'⁽²⁾

ומשמע דנגיעת טומאה מחייב ליה קרבן עולה ויורד דליפנין זהא גזירה שזה דלא מיחייב עד לאכיל קדש או יכנס למקדש ולהא מילתא איצטריך לן בהמה טמאה צלל חיה דלי לאו דקיים לן מואת החיה דבהמה צלל חיה לא הוה מיימר לן האי בהמה טמאה לג"ש דלא היו מני למימר אקרא אני חיה:

בהמה טהורה צלל חיה טהורה ליצירה. דגזי חיה כתיבא (בדאשית ג) יצירה ויכר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה וגו' ופקא מיניה למפלת מין בהמה חיה ועוף דקאמר ר"מ תורת ולד עליהן ואמן וישעת עליהן ימי טומאה וימי טהרה ואמרינן בהמפלת (מדה כג:) מ"ט דר"מ האויל ונאמר בהן יצירה כאלם. והוא הדין דבהמה טמאה צלל חיה טמאה נמי להאי מילתא איצטריכא אלא כדר פריש זה מלתא אחימי לנדרבי ומדא מינייהו נקט וצכל כללי דצרייתא פריש חדא מילתא: **ספז לזכר**. שצעת ימי טומאה וימי טהרה שכל שצעת ימי שהיא רואה בהן טהורין: **ומשג לנקבה**. שבעים טמאים וס"ו טהרה: **אינו יודע**. אס זכר אס נקבה הטל עליה חומר שניהם ותשז לזכר ולנקבה שבעים טומאת לידת נקבה ואפילו אינה רואה בהן שמא נקבה ילדה וצלה ראייה איכא שבעים טומאת וצלה וימי טהרה אין לה אלא עד ארבעים ימי מתחלת לידתן כדון זכר שמא זכר הוא: ה"ג **לרצון האי קרא למה לי כוונה לנדרבי אסא**. ואמתניתין קאז. ולרצון דפליגי לנדרבי יוסי הגלילי הא קרא דר"ג דליפנין מיניה ואיזה זה עובר שצטמאה טמא למה לי:

לנדרבי הוא דאסא. חיה טמאה לגופיה וצנמה טמאה לג"ש ואידי דכתב טמאה צנמה משום ג"ש כתב נמי צחיה דכל פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא צצביל דבר שנחדש זה: **כשם טומאה צלועה אינה מטמאה**. אחרים דמפרש זה קרא צהדיא כדלקמן: **כך טהרה צלועה אינה מיטמאה**. ונכנס לאהל המת אינה מיטמאה כדיליף בקל וחומר: **מי לא עסקין**. אפילו צאכול צלה סמוך לשקיעת החמה עדדין היא צמעי ולא נתעכלה וקמטרה ליה קרא צהערז שמא אדם בית הסתרים הוא דא"י טטמאנו צמשא דלמרינן ציואל דופן (מדה דף מש:) נהי דטומאת בית הסתרים צמגע לא מטמאה צמשא מיהא מטמיהא אלא לאו ש"מ צליעה מעכצתה מלטמא: **דלא חויא לגר**. וכתיב (דברים יד) לא תאכלו כל צבלה לגר אשר צשעריך וגו' הראויה לגר קרויה צבלה שאינה ראויה לגר אינה קרויה צבלה: **הניחא**. דמצינת למילף טעמן מהכא: **לרבי יוחנן דאמר** צמסכת כבורות (דף כג.): **אחס זו ואחס זו**. צין לטמא אדם וצין לטמא אוכלים היא מטמאה עד שמיפסל מאכילת כלבים טוקרא⁽¹⁾ (לאחוי) [למעוטין] היכא דהקריאה מחיים הוא דאסא אצל היכא דנראית לגר צשעת מיניה⁽²⁾ (והלכה) [וחלה] עלה שס נבלה לא פקע מינה שס נבלה עד לכלב והכא קא מטרה ליה צהערז שמש: **שפיר**. מצית למילף דטעמא משום צליעה הוא: **אלא לזכר פדא דאמר טומאה חמורה**. לטמא אדם היא קרויה צבלה כל זמן שראויה לגר מאכל אדם אצל מאכל אדם ואלכן אין שס נבלה עליה להיות אז ליה קרא משום דלא חויא קרין הוא ולא מטמיהא אדם: **עד לנלב**. דלא גריעא מנגע צבלה שחאן רשאון לטומאה ומטמא חויא האי דמגהר שלא ידע שצלעה: **טהרה צלועה**. דאינה מקצלת טומאה מנגן: **מה כלי חרס [המוקף] למיד פסיל שאינו מליז על טומאה שצמכו מלטמא**. שאס היה כזית המט צמכו און צליעת הכלי מעכצתו מלטמא את הכלי ואת כל האהל: **דאמר מר טומאה רלוזה**. צקרקע שאין לה אהל טפח: **צוקעת ועולה**. ומטמאה כל המחליים עליה אפילו סמוך לרקיע. אלמא אפילו צליעת קרקע אינה מעכבת וכל שכן צליעת כלי והרי הוא מנייל על טהרה שצמכו ומעכבת מליטמא צאסל המת כדלמרינן צפרק קמא (לעיל דף כה.):

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

ולרצונן האי קרא למה לי כוונה לנדרבי גרסינן: **אקרא אני חיה**. לגבי קרבן עולה ויורד או צנבלת חיה טמאה או צנבלת בהמה טמאה (ויקרא ה) ודי היה לי בקריאת חיה ויודע אני שהבהמה צלל חיה בהמה למה נאמרה: **נאמר לאן בהמה טמאה ונאמר**. בטמא שאכל את הקדש צפרשת⁽¹⁾ (אמור אל הכהנים) [15] ונפש כי תגע צלל טמא בטומאת אדם או צנבלת טמאה: **מה להלן בטומאת קדש**. כלומר בטמא שאכל את הקדש: **אף**. קרבן עולה ויורד דכתיב או נפש אשר תגע וגו'⁽²⁾

בהמה טמאה בכלל חיה טמאה בהמה טהורה בכלל חיה טהורה ובלשון הזה אמר לי חבל על בן עזאי שלא שימש את רבי ישמעאל חיה בכלל בהמה מנגן דכתיב ואת הבהמה אשר תאכלו שור שזה

כשבים וגו' איל וצבי ויחמור וגו' הא כיצד חיה בכלל בהמה בהמה בכלל חיה מנגן דכתיב ואת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה הא כיצד בהמה בכלל חיה⁽⁶⁾ חיה טהורה בכלל בהמה טהורה⁽⁸⁾ לסימנים חיה טמאה בכלל בהמה טמאה⁽⁷⁾ להרבעה בהמה טמאה בכלל חיה טמאה לנדרבי⁽⁹⁾ דתניא רבי אומר אקרא אני חיה בהמה למה נאמרה נאמרה כאן בהמה טמאה ונאמר להלן בהמה טמאה מה להלן טומאת קדש אף כאן טומאת קדש בהמה טהורה בכלל חיה טהורה ליצירה⁽¹⁰⁾ דתנן המפלת מין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין טהורין⁽¹¹⁾ אם זכר תשב לזכר אם נקבה תשב לנקבה אינו יודע תשב לזכר ולנקבה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים דכל שאינו מצורת אדם אינו ולד ולרצונן האי קרא למה לי כוונה לנדרבי הוא

דאתא: מתני' ההאשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה חיה את ידה ונגעה בו החיה טמאה טומאת שבעה והאשה⁽⁷⁾ טהורה עד שיצא הולד: **למי'** אמר רבה כשם שטומאה בלועה אינה מטמאה וכך טהרה בלועה אינה מיטמאה טומאה בלועה מנגן דכתיב⁽³⁾ והאוכל מנבלתה יכבס בגדיו⁽⁴⁾ מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה וקאמר רחמנא טהור ודלמא שאני התם דלא חויא לגר הניחא לרבי יוחנן⁽⁵⁾ דאמר יאחת זו ואחת זו עד לכלב שפיר אלא לבר פדא דאמר טומאה חמורה לגר וטומאה קלה עד לכלב משום דלא חויא לגר הוא גהי דלא חויא בפניו שלא בפניו מיחויא חויא ליה אישכחן טומאה בלועה טהרה בלועה מנגן קל וחומר ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל שאינו מציל על טומאה שבתוכו מלטמא דאמר מר⁽¹¹⁾ טומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע מציל על טהרה שבתוכו מלטמא אדם

קרא צהדיא כדלקמן: **כך טהרה צלועה אינה מיטמאה**. ונכנס לאהל המת אינה מיטמאה כדיליף בקל וחומר: **מי לא עסקין**. אפילו צאכול צלה סמוך לשקיעת החמה עדדין היא צמעי ולא נתעכלה וקמטרה ליה קרא צהערז שמא אדם בית הסתרים הוא דא"י טטמאנו צמשא דלמרינן ציואל דופן (מדה דף מש:) נהי דטומאת בית הסתרים צמגע לא מטמאה צמשא מיהא מטמיהא אלא לאו ש"מ צליעה מעכצתה מלטמא: **דלא חויא לגר**. וכתיב (דברים יד) לא תאכלו כל צבלה לגר אשר צשעריך וגו' הראויה לגר קרויה צבלה שאינה ראויה לגר אינה קרויה צבלה: **הניחא**. דמצינת למילף טעמן מהכא: **לרבי יוחנן דאמר** צמסכת כבורות (דף כג.): **אחס זו ואחס זו**. צין לטמא אדם וצין לטמא אוכלים היא מטמאה עד שמיפסל מאכילת כלבים טוקרא⁽¹⁾ (לאחוי) [למעוטין] היכא דהקריאה מחיים הוא דאסא אצל היכא דנראית לגר צשעת מיניה⁽²⁾ (והלכה) [וחלה] עלה שס נבלה לא פקע מינה שס נבלה עד לכלב והכא קא מטרה ליה צהערז שמש: **שפיר**. מצית למילף דטעמא משום צליעה הוא: **אלא לזכר פדא דאמר טומאה חמורה**. לטמא אדם היא קרויה צבלה כל זמן שראויה לגר מאכל אדם אצל מאכל אדם ואלכן אין שס נבלה עליה להיות אז ליה קרא משום דלא חויא קרין הוא ולא מטמיהא אדם: **עד לנלב**. דלא גריעא מנגע צבלה שחאן רשאון לטומאה ומטמא חויא האי דמגהר שלא ידע שצלעה: **טהרה צלועה**. דאינה מקצלת טומאה מנגן: **מה כלי חרס [המוקף] למיד פסיל שאינו מליז על טומאה שצמכו מלטמא**. שאס היה כזית המט צמכו און צליעת הכלי מעכצתו מלטמא את הכלי ואת כל האהל: **דאמר מר טומאה רלוזה**. צקרקע שאין לה אהל טפח: **צוקעת ועולה**. ומטמאה כל המחליים עליה אפילו סמוך לרקיע. אלמא אפילו צליעת קרקע אינה מעכבת וכל שכן צליעת כלי והרי הוא מנייל על טהרה שצמכו ומעכבת מליטמא צאסל המת כדלמרינן צפרק קמא (לעיל דף כה.):

אינה מטמאה. שאם אדם טהור בלע טבעת טהורה ואח"כ נטמא האדם הטבעת שבעמו אינו טמא כדבעינן למימר לקמן: מי לא עסקין: דאכל סמוך לשקיעת החמה. כלומר שלא נתעכל הטומאה וקאמר רחמנא דלעירב טהור ולא מטמא ליה לאדם דטומאה בלועה היא: ודילמא שני התם דלא חויא לגר. כלומר לפיכך אינה מטמאה אדם ולא מטעם טומאה בלועה: ומנא לן דאי לא חויא לגר לא מטמאה דכתיב לא תאכלו כל צבלה לגר אשר צשעריך תתנה ואכלה נבלה ראויה לגר חשובה נבלה שאינה ראויה לגר לא חשובה נבלה: הניחא לר' יוחנן דאמר אחת כו'. כלומר אחת טומאה חמורה אחת טומאה קלה עד לכלב דאי ראויה לכלב מטמאה אפי' אדם ובלים שפיר כלומר מפיקין ודאי טומאה בלועה דלא מטמאה מהאוכל את נבלתה (דאי) [נדודאין] ראויה לכלב ואי לא אמרינן טומאה בלועה לא מטמאה היתה מטמאה לאדם דהא ראויה לכלב: נהי דלא חויא בפניו כו': כלומר בפניו של גר דאי גבר וזאה שהוא בלעה והקיא לא הוה אכיל ליה אבל אי הקיאה שלא בפניו והווא לא ידע שאדם בלעו הוה אכיל ליה: שאינו מציל על טומאה שבתוכו מלטמא. כלומר (חאי) [דאי הוה] שרין בתוך כלי חרש אפי"ג שמוקף צמיד פתיל מטמא טהרות שעל גביו דאמרינן טומאה בוקעת ועולה מציל על טהרות שבתוכו מלטמא דאי מוקף צמיד פתיל כל טהרות שבתוכו טהורה אפי"ג דהוה באהל המת:

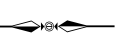
(א) נראה דל"ל כלומר דלידה כתיב הוא דכתיב ואמרינן גום בהמה צלל ודמתן המפלת צין מין בהמה וכו'. 2. (לאורה אינו מוכן לפני גירסת רבינו והיא גירסת הוסף דגרסי לנבז מנא אינא למינא לל קאי הקיאי אלא על ככלו ומנשי"כ הוסף' וי"ע.

עא.

עין משפט רב מצוה

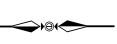
כש א (ומי' פ"א מהל' שחיטה הלכה 6 סגנו עשין סב טושי"ע י"ד סי' יג עקיף 6) [ומי' פ"א מהל' מי"א ה"ב סגנו עשין סב טושי"ע י"ד סי' עט פ"א]: **ל ב** מי' פ"ט מהלכות כלאים הלכה ח סגנו שס טושי"ע י"ד סי' רלו ס"א: **לא ג** ד מי' פ"י מהל' אלוטרי ציאה הלכה ח טושי"ע י"ד סי' קלד ס"ג: **לב ג** ד מי' פכ"ה מהל' טומאת מלת סגנו יב: **לג ז** מי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הלכ' יח ופ"א מהלכות אבות הטומאה הלכה יג ועוד שס פ"ג הלכה יא ופ"ד הלכה יב: [י:]

לד ח מי' פ"ג מהלכות טומאת מלת הלכה ד ה:

שיטה מקובצת

[א] מי לא עסקינן כו'. נ"ב ע"י תוס' מנחות דף סט ע"א: [ב] וקרא למעשרת היאם והסריחיה מחיים: [ג] אם בלע חתיכה קטנה ולא לטעה והקיאה חזיא למי שלא ידע שנבלעה: [ד] היינו תחלת בית הבליעה אבל בסופו: [ה] מהא קרא דהאוכל מנבלתה יכבס בגדיו והא האי קרא נבבלת בהמה כתיב:

רבינו גרשום

בהמה טהורה בכלל חיה טהורה לסימנין. כלומר בחיה נאמר סימנין דכתיב ואת החיה אשר תאכלו כל מפרסת פרסה וגו' ובהמה בכלל חיה: חיה טהורה בכלל בהמה טהורה להרבעה. כלומר בהרבעה כתיב בהמה ולא כתיב חיה דכתיב בהמתך לא תרביע כלאים וחיה בכלל בהמה: דתניא רבי אומר אקרא אני חיה. כלומר ולא חויא למיכתב או נבבלת בתוך טמאה וליכתוב נבבלת חיה טמאה ואני יודע דבהמה בכלל חיה: בהמה למה נאמרה נאמר כאן בהמה טמאה בירקא ונאמר להלן בהמה טמאה כצו את אהרן או בבהמה טמאה ואכל מכשר ובח השלמים אשר לה: מה להלן בטומאת הקדש הכתוב מדבר אף כאן בטומאת הקדש הכתוב מדבר מינה צינן בנבלת בהמה טמאה בין נבבלת חיה טמאה ונצע בקדשים חייב קרבן: בהמה טמאה בכלל חיה טמאה ליצירה כלומר 6) בריה הוא דכתיב והיא מפלת בין מין בהמה בין מין חיה אם זכר תשב לזכר וכו': הניחא לר' מאיר. דאמר המפלת מין בהמה חיה ועוף טמאה מינה ליה לאחי קרא נבבלת חיה טמאה או נבבלת בהמה טמאה ליצירה: אי כתיב ולרצונן דאמר ליה טמאה כל שאינה צמורת אדם אינו ולד ואינה טמאה⁽³⁾ האי קרא דמקיש נבלת חיה טמאה לנבלת בהמה טמאה למה לי: כוליה לנדרבי הוא דאתא. כלומר האי קרא נבבלת חיה טמאה לרצונן לא מביעי להו ליצירה לא חתקש חיה טמאה לבהמה טמאה אלא לנדרבי לצורך קדשים: ופשטה חיה את ידה בתוך מעיה. פשטה ידה דרך בית הרחם: אמר רבה כשם שטומאה בלועה אינה מטמאה. כלומר דחוינן הכא לענין חיה שהולד שהוא בלוע במעי אמו אינו מטמא את האשה: כך טהרה בלועה

אינה מטמאה. שאם אדם טהור בלע טבעת טהורה ואח"כ נטמא האדם הטבעת שבעמו אינו טמא כדבעינן למימר לקמן: מי לא עסקין: דאכל סמוך לשקיעת החמה. כלומר שלא נתעכל הטומאה וקאמר רחמנא דלעירב טהור ולא מטמא ליה לאדם דטומאה בלועה היא: ודילמא שני התם דלא חויא לגר. כלומר לפיכך אינה מטמאה אדם ולא מטעם טומאה בלועה: ומנא לן דאי לא חויא לגר לא מטמאה דכתיב לא תאכלו כל צבלה לגר אשר צשעריך תתנה ואכלה נבלה ראויה לגר חשובה נבלה שאינה ראויה לגר לא חשובה נבלה: הניחא לר' יוחנן דאמר אחת כו'. כלומר אחת טומאה חמורה אחת טומאה קלה עד לכלב דאי ראויה לכלב מטמאה אפי' אדם ובלים שפיר כלומר מפיקין ודאי טומאה בלועה דלא מטמאה מהאוכל את נבלתה (דאי) [נדודאין] ראויה לכלב ואי לא אמרינן טומאה בלועה לא מטמאה היתה מטמאה לאדם דהא ראויה לכלב: נהי דלא חויא בפניו כו': כלומר בפניו של גר דאי גבר וזאה שהוא בלעה והקיא לא הוה אכיל ליה אבל אי הקיאה שלא בפניו והווא לא ידע שאדם בלעו הוה אכיל ליה: שאינו מציל על טומאה שבתוכו מלטמא. כלומר (חאי) [דאי הוה] שרין בתוך כלי חרש אפי"ג שמוקף צמיד פתיל מטמא טהרות שעל גביו דאמרינן טומאה בוקעת ועולה מציל על טהרות שבתוכו טהורה אפי"ג דהוה באהל המת:

(א) נראה דל"ל כלומר דלידה כתיב הוא דכתיב ואמרינן גום בהמה צלל ודמתן המפלת צין מין בהמה וכו'. 2. (לאורה אינו מוכן לפני גירסת רבינו והיא גירסת הוסף דגרסי לנבז מנא אינא למינא לל קאי הקיאי אלא על ככלו ומנשי"כ הוסף' וי"ע.